EUSKAL ORRIA

! Orrelakorik... !

Ez dira egun asko izpaŕingi leŕo tartean itz auxek irakuŕi nituela: "y los pacificos vascos"... Ez dakit zertaz esaten zuen biño esaten zuela egia da.

Uste ez dutela, aspaldi-aspalditik gure zaŕetan dakargun berexitasuna ezaŕi digute gaurko goi-aldeko nagusi agintariak; askotan esan dugu euskelduna ezlela guđarierako jaio eta ori egia dan edo ez ikusteko ez da euzko abestietan guda-abestirik, arkitzen.

Piño gu gudazaleak ez izan aŕen gudarierako sendo eta sasoi gogoŕekoak izandu gera "valiente en la lucha, magnanimidad estupenda" esaten du Plinick: ezin menderatuak beti; euzkeldunen guda auŕeko santso bizia euzko ansien biotzetan ezartzen zen eta odol beroz Euskaleŕira negaŕa eta zoritxaŕa ekaŕi nai zutenen gainka jausten ziran: emakume bulartsuak, bestien tartian ziela, jo kankaŕean eta zeŕaldo eroritzen zer etsai doloŕa beren oñetan.

Onek ez du gure paketasun izena uŕatzen: paketsua izatia ez da gure kalteko bideari beuŕiak artu ez izatea Eta gaur bertan ere "los pacificos vascos" deitu digute, baño aitu dira leguntasunak eta gure etsaiai garai batean bezela asaŕe bizia erakutsi bear diegu il edo bizi. ¡Jaunak, zuen biotzetan batere maitasunik, eta abertzaletasunik leonduzute ez gelditu zuen asaŕea erakutsi gabe.

Lengo igandean Pasai S. Pedorko elezan ara zer gertatu zitzaigun: Apaiz nagusia itzaldia egiten ari zan artean ikusi gen'tuen gudari mutil batzuek (itxas-gudariak) sartu-atera zebiltzala amaŕetak meza nagusian. Beriala ezpa txaŕa emar nidu. biño neroni iruitukoar ezin artzik eman nion.

Itzaldia bukatu zanian badijoa gure mutil gazte oietako bat apaizen onduren asaŕe antzean. ¡Ez jakin bear nik ordua, zer esan zion apaiz jaunari! Danak alkar artuta estutuko genuen bai aŕoputz ura. "¿No sabe V. predicar en castellano?" esan emen zion. Ori jakindu nuanian odolak irakindu zitzaizkidan: ez da oŕelakorik iñon gertatzen eta nun eta atzeŕitaŕak, lau edo bost anka-makilek geren mutuŕetara eman. ¡Oi! gure eŕian bertan! Ezin leike ori oŕela utzi ¡oiek nola uŕutiratu ko ditugun gabiltza euskotaŕak eta ¡jo zak alaitinkia auŕera!

Auŕeko igandian esan zuen apaiz jaunak: "gudari auek etoŕi diran ezkero erderaz itz egingo det" eta baita egiñ ere. ¿Eta gu?

¡O, utzi utzi, ez dira gauzak oŕen eŕaz joango ez! Erakutziko dizutegu euskotar sendoak bati eta betseari ere, gogoŕean astian nor geran, eta ez esan oroituan gaiztoak gerala, lenago zeotaŕak esandako itzari eutziko diogu "los pacificos vascos". Igande ontan berian Gazteizko Gotzai agurgaŕiaren eskutitza erderaz irakuŕi zuen; itzaldia erdixka egin zuen: erderaz eta euskeraz eta ala ere ¡zitalkeri ori egin nai...!

¡Lo, euskalduna, egin lo alsai gizarajo oŕek. eta i lo agola ire etxeko enboŕak sutan zegoztek; intzak lo, intzak lo ajolkabe lasai oŕek eta ire ondasunak lapurtzen dizkitekenean ator saminduta galdu direla esatera; galdu ari zai badek; bukatu dituk biguinkeriak eta orain etzook iretzat kupirik; galdu ari nai badek ire mutuŕetan nai duena eztien utz diek eta atzeŕitar maltzur oŕeri!

¿Itz gogoŕak adiskide? Bai noski zuk ez duzuna esan ezkero eta otxan-otxan egonta ez da ezer auŕeratzen eta asaŕean asi ezkero gaiztoak gerala. Orain arte izan dugun eŕua auxe izandu da ba: onegiak izatia eta asaŕe jaŕiezkero, gaiztoak et a ezin egonak gerala.

Utzi guzia galtzen. Oraintxe euskera bakaŕik gelditzen zaiguk eta ez ajolik izan. Gero etsaiak menderatu gaituztela esanez etoŕi asi eta galdu aiz'a betiko ¡Galdu ari nai badek orain irekin diran eginbear eta esku arteari ez obeto begiratzezkero! ¡Galdu ari nai baoek...!

TEGE.

¡ Itziar'ko Bidezkundea !

Jainkoak lagun, ¡nola ez! datoŕen igandean andik edo emendik, an sortuko naitzazute beranduxiagoan bada're.

Eguraldi ona ba-litz, ¡zer egokiera, Aspe jaunak, Itziar'ko Ama'ri, antxen bere auŕean batuko geraden alaba guzien biotzak eskeintzeko! ¿Izango ote da entzungor egingo dunik? ¡Aŕen! ¡ez oŕelakorik!

Iñoiz arkitu ba-da, ¡oraintxen bai! ¡ene! ¡emakume euskotaŕa! zure bear da gure eŕia buŕukaldi ontatik garaile irtengo ba-da.

Zu, izanik zugatz sendoa, ¿nola ez ba eskeŕi zure igali onurakoŕak gure Ama maiteari bere oñetan auzpezturik, benaz eskatuaz gaizkatu dezala "eŕi gaixoa zital guzien mendetik, "garbi" naiegula ta gorde, Berari eskeintzeko.

Ba dira bai, gure artean ere, eta zer izkilu txaŕa emakumea, zitalkeria lartzen danean! ¡Ainbeste on egin lezakena nai izanezkero! ¿Nola ez ba. beŕa izanik maitasunaren ituŕia ? Ituŕi ongaŕia. emakumearen biotza, baña, ez jakin askok ez dakite onegiten "ituŕi" oŕetxaz eta edonun dariola darabiltz; oŕela indartzen dituzte sasi eta arantz ugari bazteŕetan. ¡guzia beren kalte!

Batu gaitezen ba, egun oŕetan Itziar'ko Ama'ren oñetan: eska dezaiogun "su gar bizia" gure biotzak sendotuaz elordi guziak eŕe eta bere ordez loretegi oŕer bat biurtu dedin; gure biotzak lore bakoitzak izan bitez.

Zu, zera gure Ama
Zu, gure efegiña
Eguzkia bezin
Alai ta atzegiña
Andre xamur eta guztiz altzua
Zein edeŕa zauden
Aldare oŕetan.
Ta nola zabaltzen dezum basoetan
Zeruko lorien usai gozoa,
Zeruko lorien usai gozoa.

"LAU. U".

Itziar

Il onen laurean izan degu gure artean Sendotza eman eta gure elizan "Artzai Ditsaldi Donea" egiten gure Artzai maitegaŕia, gure Gotzai J Zein pozgaŕia izan zaigun gure artean ikustea eta zein benetan txalotu degun bere etoŕera. Luzaro gorde deigula Jaungoikuak Aita ain maitea Euskaleŕiko Baruti onetan

Bidezkundea dala ta

Pozaren pozak artuerazi dit nere idazkortza. Ea ¿nola ez poztu Gipuzkoako gure aizpa guztiak gure Itziarko Amaren onduan ikusi biar ditugun aste onetan? Benetan pozez gaude gu eta pozez dugo bai ta ere gure Ama Miren Itziarkua oŕelako bere Alaba taldea beregana etoŕita ikusteko.

Ziur gaude asko izango dirala il onen amaŕean Itziaŕa etoŕiko diran Maria'ren Alabak Oroitzen gera nola, oraindik antziña ez dala, ikusi genduan uri polit au Luistar zintzoz beteta eta uste degu oraindik geyago izango dirala datoŕen igandian etoŕiko diran Mariaren Alabak, bada, diyote enparantza eta dantza lekuetan gureetako gazte asko ikusten dala, eta Mariaren Alabak leku oyetara baño aŕeta geyagorekin juan biar degu Mariaren omenez egiten diran biltzare gure Amari ziñezko maitetasuna agertzera. Etoŕi bai guztiok Euskaleŕian ain maitia dan Itziarko Ama danok batean gorestera.

Emen gaude gu zuei aldan aŕerik onena emateko zai eta laguntzeko presto. Ñork nai badu guk zerbaitean laguntzea (guk egin leikeguna bada beintzat) pozik egingo degu; agindu bada biñdur gabe zuen aizpa

ITZIAR-MAITE'ri.

Dr. Clavero (dentista)
FUENTERRABIA, A, principal

Gure Gaztedia

¡Euzko gaztedia! ¿Abertzaletasunean aiton diraren belaŕietan, entzun ote da iñoiz itz porgaŕigorik? ¿Abeŕi-alde ainbat eta ainbat kemen apurtutako, euzko-aiton oien biotzari, taupada gogoŕagorik eragiten dion izenik ba ote da? ¿Abando'n lenengo argia ikusi zuanaren, gudari-talde osatzaleari, nork nabaitu erazter dio itz bulartsu oŕek añeko itxaropenik?

Egi alde espetxeratuak batzuek, erbesteratuak besteak, irañez azpiratuak oiek: era ilun ortan ikusi bai dira abertzaletasunean aiton diran geienak. ¿Oiek, nora itzuli dituzte beren begiak, euzko-gaztediruntz baño? Eta egia izan ere.

Txalogaŕia da, abertzale-aitonen gazteenganako ben-maitasuna, gazteenganako itxaropena. Bai dakite Abeŕiagauako opa zuten zoriontasuna, oien eskutan dagola. Beroietan nabaitzen bai dituzte, Abando'tar ziñoparen jaŕaitzale bulartsuenak. Bai dakite euzko gaztedi jatoŕa Euzkadi'n zear dabilen bitartean, eztala au ilko, baizik idoiz baño bulartsuago altxa eraziko dutela... oienganako, maitasun sendoa izan bear nai ta nai ez, berak opa dutena, biotzez maitazen bai dute; izan ere, abertzale egizkoa da oraingo euzko gaztedia

Gaztedi biotza gauza aŕigaŕienak opa dun biotza degu, egintza izugaŕienak berak bete ditu, edesti zear bagabiltz au ikusiko degu noski. Euzko gaztedia ere ludia ikaratu eraziko dun egintza aŕigaŕ. baten azken bera nabaituaz, Abeŕi kateak apurtzera arin dijoa, eta Jauna lagun, Jel pean alkartzen dan gaztedi bulartsu au dala bide ¡Euzkadi askatuko da!

UZTUŔE.

Oiartzun

Olo lapuŕak

Lengo larunbatean Txipibeŕitik amar olo ostu zituzten; astearte gabean berriz Axerigoŕi'ko itxolatik beste ogeyen bat. Nor baidire ezdira olo jale makaiak; ezeren aztaŕanik ezda oraindik. Oŕila.

Sartu gera urteak duan ilabeterik apañenean mendi, zelai, ta ibar guziak osto bigun ta lore apañez edertuak daude· badirudi lore mota guziak beren usai gozoa zerúko amari eskeintzen diotela esanaz "Gure garbitasunaren usai gozoa artu ama zuretzat" Gu bera egiten saya gaitezen Luistar ta Miren alabak, luŕeko lore usai gozodunen artean gure biotzak elkarturik onan betiko zerui lorategian gorde dizan.

Axerko" idazle beŕiari.

Zortzi egunean emen ibiliya nazu ezeren aztaŕenik ateratzen ote duten zure bila, bateri galdetu bestiai zirikatu baña dana alpeŕik izan zait zure bila ibiltzia. ¿Ikusiko litzake zeñen jakintsuak geran emakumiak e?...

Igande afatsaldian ikusiko zaitut ta beti bezela "tertuli" goxua eliz atarian egin ere bai ta bitartian agur. Iva asteko nor edo nor agertzen geran euskal oŕian esan bezela.

Friotzak.

Irandean Jaunari kontu eman zion Galdos'tar Batista'k G. B. Eriotz ori jaŕata Plazenzitik etoŕi zan bere ezkon aŕeba ta eriotzak aŕapatu du ura ere iru egun baŕu. Oŕa iru egun baŕu bi gorputz ate batetik. Gure samin aguŕa biyen sendikoai ta irakurle otoi beren gogo aldez.

--Andeŕegikoak alabatxo bat-izandute. Zorionak

Gudaritzatik etoŕita agurtu ditugu Elizeberia'tar Joakin ta Aŕuti'tar Joxe Manuel. Zorionak.

Irubelaŕa'ren deiari.

Oraintxe laŕi gera, izan ere autspian gua egon oi dan lez gure Itziarko bidezkundea ere iduki digute, orain orden bat batean austsak astindu ta brasa goŕi goŕi agertu zagu.

Igandean degu beraz; bat, bi, iru, egun ondo zenbatuak daude. Ezdakit eri ontako M A. zuzendariak Deba'taŕak bigaldutako agerkai edo "programik) artu duan beintzat ezdã zarata aundirik azaldu. ¿Ez da ja...rik ere? Dena dala idazle azkeneko onen utsunerik ez dezute arkituko Itziaŕen J. L. Iya "zartxo" Lezotar jator oŕek egun ortarako besterik ezpada "Anastaxio"ri "Saca la bolsa" eragin ta bitartean zure iritzia eman.

Beste idazle guziak ematera. "Yolanda" "Arantxa" "Maitxo" ta abar etzerate nere zirikaldiai begira egongo noski "Irubelaŕa"k ziyon bezela Ormatxuri bat Karraba talde baten onduan abeslari jartzia litzake ni zuei deika astia.

Goazen ba Itziarko amaren oñetara guziok otoitz beroz eska deyogun Euskoeŕiaren zoriona. Igande arte agur.

PILIPA.

Erkal eratuak aintzat artu bearra

Atzo, Il onen 20'an, Araba probintzi'ko Jaulari Zizpil (gobernadore Zibil) Jaun Goretsia, bere jauregian agintarauz ikustatzeko goitasuna izan nuan; eta beran aspalditxo Neure gizatasunezko oroipenak eta biotzeko adiztasuna beŕiro aitortuaz gañera. Nere begirunezko manpetza eskeñi nion ain kidez beragan ordezkatuak zeuden erkal eratuakiko.

Nere ipintza, gai onetan, ezin liteke zanzeatz eta zintzoagoa: Nerea deitzen diot gure Ama Elizarena obeto deituko banioke ere, berak erakutsi bait die beti bere semeai, bere Irakasle Alkin Jesukristo'gandik, eta erdelen bialdu aundi Pablo Donea gandik, ez zurikeriz burua makurtzeaŕen, baizik Jaunaren aginduz. edozein agintaritza aintzat eta begirunez artzeko, bera gabe ezin litekelako zutik iragan gizarte ziztuk.

Nere gogoa ere ezin liteke izan jator eta jakiagoa; alegia, Jaun Urtzi'k eraindu ditzaten gure abeŕiaren uŕa-Jesukristo ta bere Eliz gureganaren aribide auek oiralako auŕerapen sendoen, ain lamen eta biozkidaren, pake izakor eta iraunkoŕaren egizko ituŕao bakarrak.

Nere apaiz maite-maiteak eskatuko die Gureganari ala izan dedin eta eŕi sinistun leyalak berakin, egokiena deritzien eran Neuk al mami-mamitik eskatzen diotan bezela; ta Nere Ikasbideaien eran, arduratuko dira iraunbiltzen beren probintzi ta lekuetako agintari bakoitzarekin begirunezko menpetasun eta biotz ereskidezko alkartasun auetan bertantxe.

MATFO, Gazteiz'ko Gotzaia.

Gazteiz 131'ko Joŕaila'ren 21'an.

OARA.—Gazteiz'ko Gotzaitegi'ko Boletin Oficial'etik euskaltzale batek bere buruzpide utsez euskeratua.

Barriola'tar I. M.
GAXOTEGIKO SENDAGILLEA
URDAIL - GIBEL - ESTE
GARIBAY 20 2g. - 3'tatik 5'etara

LEA V. "EL DIA"

Abestiak

Gure abeŕiaren une laŕi oietan aberkideen estutasunak nabaiturik, bein zerbaiten itxaropenakin poztuta, edo bestean aspaldian izan gabeko askatasunaz dagizten deiak entzunik urteaien garairik alaigaŕiena lagun dedala, emen naiz nere itz motelak oraingo gatz beroxiakin bizituko dituzuen ustean.

Izpaŕingi bat betetzeko asmotan bezela artu det idazkortza, baña nere iza eraz ezin jabeturik, gauza guztiak batean esan naiean; ta idazkortzak leŕoak neurtzen galazten didala emen nau kazute mutu bati eltzeko zai.

Gaia, betiko leloari jaŕaika berexiki Mariaren Alabentzat.

Ikusirik lore ilari ateak zabaldu dizkagual, ta liluraturik, askatasunez abestutzera noa Ta beste batek gogo samiñakin Aizkoŕiren oñetan esan zuana diot nik orain, alaitasunez lo zoŕotik irtetzen ari geran egun senti onetan·

Alaitu zaitez one biotza tekin kantari
guziak lotan daudela
Olar aŕoak ernai ta tente gauan erdian
egin oi duan bezela.

Abestutzera natorkizuela esan det, ta egia da IT oni dagozkion abestiak, beraz Ama Birjiñarenak.

Baña auŕera Elizak nolako aŕera egin dien abestiei esan nai dizuet.

Begiratu bat emanaz antziñako eŕietan (470 urtetik 300 urtera Jesusen auŕetik) ospatsuenetako bat izan zan Atenas, Grezike uri nagusiari, ikusten da garantzirik aundiena jimnasia edo soinketa ta eresiari ematen ziela. Auŕenekoa gorputzari liraintasuna emateaŕen ta bigaŕena gogoa sendotu ta onerazteko.

Soinketa gorputz edo soña liraindu ta biguntzen duan bezela, eresiak gogoari egipen berak egin erazten idzkala zioten.

Ta "Temistokles" zeritzan irakasle jakintsu bati abestutzen etzekialako bizi idea ukatu zioten. Ainbesteraño ko garrantza ematen zioten gogoaren ezieŕeri.

Ezin ukatu abestiak gure gogoarengan duan aal aundia, badirudi auŕari lo gozoagoa egin erazten diola. Umeetan ere nagusitza darama. Gazteen alaitasunaren agerkai, gudarien bizigaŕi, gizon ospatsuei damaiogun oparirik beŕena.

Beraz izanik Eliz Ama Donea izakiak gogo ta bikaŕiena, ta ezagutur'k antziñako Atenar'tar aiek baño obeto animaren jatoŕiakin batera bere ezierako abestiaren almena, esan beaŕik ez dago nolako begiramenakin artu duan.

Ama ona bezela Aintza abestutzen dio Jesus Auŕari gotzontxuekin batean Xamurtzen da umetxoen abesti lanekin. Alaitu gazteen agerkai onekin, bizitzen ditu beraren gudariak ta aintzatzen ditu gizon ospatsu edo Doneak.

Azkenik beraren seme alaba geranoi laguntzen digu betikotasuneraño, ta dana abestiaren bidez.

Badu Eliz Amak doneen artean Donea dan izaki bat urtean dan iuk alaigaŕiena opaltzen dion izaki bat: Andre Maria ta Oŕila aitatu ditut.

Bidezkoa deritzait, batez ere beraren alaba geranok. gure oparirik xamuŕenak berari eskeintzia, au da, loriekin baŕean gure abestiak.

Guriak, diot tamalez, au ere jakin bear gera, zenbait eŕitan berak ulertzen ez duten izkeran abesten duelako, gure ele maite ontan bear aña abesti ez balitz bezela.

Pozik utziko nuke nere luma norbaitek adierazi nai balu zenbat lan egin dan euskal abesti oen alde.

Gai ontan ni baño iaiogo asko dira Euskaleŕian.

Baña baliteke onenian lantxo onek luze xamar irautia ta bitartean nere aal argala jaŕiko det gai ontan.

ARANTXA.

Itziar'a

Zuentzat ene aizpa maiteak, zuentzat Deba'ko M. A'k iñor mintzeko bilduŕez dar, dar, eltziten diodan idazkitu onen lenengo leŕoak. Aŕen, gure bilerenganako maitasun sutsua besterik ez bertan ikusi

Onen indaŕak bultza ta azaldu zuten Irubelaŕa'k Gipuzkoako M. A. guziok alkartuta bidezkunde ospetsu ikusgaŕia eratzeko asmoa.

Ospetsu ikusgaŕia bai, Gipuzkoa'ko M. A.ai dagokien erakoa. Ortarako ordea. lana gogotik egin bear. Orain artean gure araudian zitnzo bai, bañan izkutuan, bakoitza gere aldetik, elkaŕen beŕi gabe ibili bai gera.

Luistaŕak euren batzar oroigaŕia, baño len ibilitako joan-etoŕi atzera-auŕeak oroitzen? Aien ixtilu ta zaratak, izpaŕingietan ilabete batzuk auŕez. ¡Ala bear!

¿Ta guk. oŕi batzuek zabaldu ta bestenik gabe? Batzuen batzuk erantzungo dute noski, batez ere ingurukuak Zumaia, Mutriku, Zarautz, Aŕua; gu ere Euskaltzale andereñoetatik sailtxo bat joatekoak gera, ta Deun Sebasten eguneko batzaŕean bidlutako guziak edo geienak beintza, bai. Asierako ederki.

Eŕi bateko bileraren uŕezko eztaiak ospatzeko naikua. Baña izpaŕingietan argitaratu dan asmoari dagokion ainbatekoa, ez. ¿Ez genion ba, M. A. k Luis taŕak baña geiago giñala? Oriek 2.000 inguru bildu ziran. ¿Gu goienera jota laurdenera iritxiko ote giñake? Naiko lan.

Gañera oraingo au bidezkunde sail sala eratu digute ta guk, euskal idazleak alegia batzar nagusi edo ortako antz pixka bat eman nai, oŕa. Ez degu ba begi txaŕez ikusten zuenjaialdia; ezta eguna aldatzeko eskatzen ere. ¡Igandea irixteko pozik ez ba gaude ba! Bakar bakaŕik, zuen Deba'ko M. A.'en jaialdi'a bezela azaltzea; Gipuzko guziko izena bidezkunde oŕi eman gabe.

Beste au noiz, nun, nola ta abar igan de bazkalondoan egingo degun batzartxoan gaietzaz erabilliko degu. ¿Aspaldituk zai daukazun talde onen artzai makila ordun elduko Tene?

Izoberari
IRA.

Aguirre y Mendizábal
Elaboración de chocolates de primera calidad, fabricación de caramelos grajeas y dulcería en general a base de materias primas garantizadas. Ventas al por mayor. Condiciones ventajosas. Servicio rápido
Oficinas: SAN JUAN, 13 :-: Tel. 1-27-79
SAN SEBASTIAN

NORTHERN
ASSURANCE COMPANY LIMITED de Londres
INCENDIOS, ACCIDENTES, RESPONSABILIDAD
Seguros Marítimos
Agentes en Guipúzcoa: H. ZATARAIN - Mayor, 12
TELEFONO NUM. 13.194

Para muebles sólidos y económicos
LA VILLA DE BILBAO
GABINETES DESDE 275 PTAS. :-: COMEDORES DESDE 200 PTAS.
Camas aluminio, hierro, latón. Coches para niños. Relojes pared. Aparatos eléctricos
REINA REGENTE, 1 :-: TELEFONO 10.755 :-: SAN SEBASTIAN

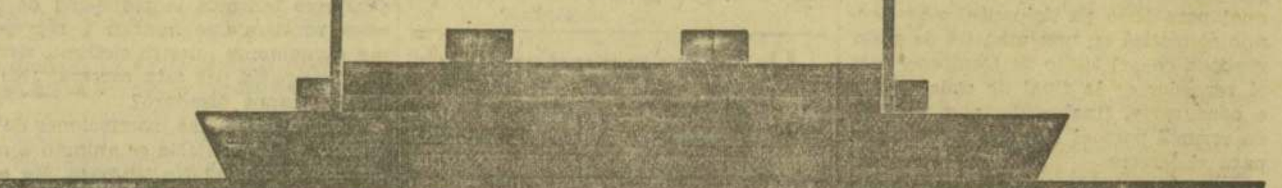

COMPAÑIA TRASMEDITERRANEA
BARCELONA: Vía Layetana, 2 - MADRID: Plaza de las Cortes, 6
Servicios regulares de vapores correos y comerciales entre los principales puertos de la Península, Baleares, Canarias, Norte Africa, Franciae Inglaterra
Servicio quincenal Pasajes–Canarias
15 Mayo, vapor Escolano. - 29 Mayo vapor Romeu
Servicio regular semanal de cabotaje
CON SALIDAS FIJAS DESDE PASAJES, ADMITIENDO CARGA PARA BILBAO, SANTANDER, GIJON, CORUÑA, VILLAGARCIA, VIGO, SEVILLA, CADIZ, HUELVA, CEUTA, MELILLA, ALMERIA, CARTAGENA, ALICANTE, VALENCIA, BARCELONA E ISLAS CANARIAS.
11 Mayo, Río Segres - 18 Mayo vapor Periz Valero - 1 Junio vapor Río Segres
8 Junio vapor Río Navia
PARA INFORMES DE FLETES, CABIDA, PASAJE, ETC., DIRIGIRSE A SUS CONSIGNATARIOS
Hijos de F. Azqueta. -- Pasajes